

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

CAtalogus sancto//rum [et] gestor[um] eor[um]

Petrus <de Natalibus>

Lugduni, 1508

De epiphania d[omi]ni nostri. Cap[itulum]. xlvij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70797)

De epiphania dñi nostri. Cap. xlvij.

Epiphanía dñi tri-
 plici miraculo decorat. Hodie
 enim magi xpm adorant: iohan-
 nes saluator: e baptizat: et aqua
 in vinu dominus in nuptijs mu-
 tat. Pro quoru viro meruit epi-
 phania nominari: ab epi quod est supra: et pha-
 nes apparitio: quasi superna apparitio. Stella
 enim desup apparente xps magis demonstrat.
 Et columba spiritus sancti desuper descendens
 te iesus baptizat? dei filius patris voce in clamatur: et aqua in vi-
 num miraculose transmutata: xpi iesu gloria manifestatur. Hoc
 autem annorum reuolutione factum est. Nam xps dierum. xiiij. a
 magis est adoratus. Deinde annorum. xxx. et totidem dierum est
 in iordane baptizatus. Et post hec anno reuoluto eodem die fuit
 ad nuptias iohannis euangeliste inuitatus: ubi aqua diuina po-
 tentia conuertit in vinum. Sed quia in hoc festo ecclesia pñcipa-
 liter inuitat circa magoru adorationem: ideo et huiusmodi materia
 prosequenda est. Et nota: q quia xps rex pacificus venit in mu-
 dum: ut pacem faceret: et pacem adduceret: ipse est enim pax no-
 stra sñ apostolum: ideo triplicem pacem homini adduxit: scz pacem
 temporis: pectoris: et eternitatis. Propter hec tria necesse
 fuit: ut esset rex: deus: et homo. Nam fuit necesse: ut esset pro pace
 temporis rex vniuersalis. Pro pace eternitatis deus immortalis.
 Et pro pace pectoris homo temporalis. Adcirco in hystoria huius
 festiuitatis pbatur: q xps fuit rex vniuersalis: et deus immortalis:
 et hō temporalis. Et hec tria: ut dicitur: figurata fuerūt in triplici
 munere sibi a magis oblato. Nā aurū decet regis dignitatē: thus
 diuinā maiestatem: et myrrha humanā mortalitatē. C Naro ergo do-
 mino: tribus magis in oriente positus super montem victoriam
 orantibus et aduentum stelle a balaā chaldeo in ortu xpi manife-
 stam de expectantibus: noua stella apparuit: ut dicit L hyzostomus:
 habes in medio formam pulcherrimū pueri: in cuius capite
 crux splendebat: et audita est vox magos alloquens: ut in iudeam
 pergerent: et ibi natum puerum inuenirent. Qui susceptis mune-
 ribus stella eadem ductrice iudeam venerunt: hterosolymam in-
 trantes: stelle visionem amiserunt: regem iudeorum natum que-
 runt: eundem nasciturum in bethleem propheticis testimonio di-
 dicerunt: quo pergentes stelle ducatum recuperauerunt: eadem
 stella duce ad puerum natum deuenerunt: ipsum adorauerūt: tria
 munera obtulerunt: admoniti in somnis per viam altam in patriā
 redierunt. Ostenditur ergo ex his primo: q xps est rex vniuers

falsis. Et hoc patet. Primo: quia ex regibus generatus: et in regia ciuitate natus: quod enim ex regibus israel fit per carnem genitus ostendit matheus euangelista in principio sui euangelii ante quod deueniat ad hyro: iam magorum dicens. Et ber generacionis iesu xpi filii dauid etc. Ideo quod uoluit xps in bethleem nasci: que est in tribu iuda: et appellatur ciuitas dauid: eo quod ipse uel uelut uerus rex iudeorum esset de domo familia dauid: per carnis generacionem propagatus. Ideo quod ad dicitur prophetia michae. Et tu bethleem terra iuda etc. In qua ad litteram ostenditur: quod xps uerus rex iudeorum: qui populum israel in regna uirtutis erat rector: in ipsa ciuitate fuerat natus. Secundo: quod ab amicis principibus uisitatus. De more enim principum seculi est: quod rex de nouo regnum acquirere: ab amicis regibus eiusdem coronacioni congratulacionibus uisitetur. Sic et xps nuper per carnem assumptam regnum mundi ingrediens: et principem huius seculi foras efficiens ab amicis regibus: nedum personaliter uisitatus: sed etiam muneribus honoratus. Qui licet appellentur magi: fuisse tamen reges a doctoribus asseruntur: et de quibusdam quod fuerunt primo magi id est malefici: sed postea conuersi sunt. Reuera autem magi id est sapientes. Nam magus per hebraice scriba dicitur: grece philosophus: latine sapiens: uenerunt autem ab oriente hierosolymam in xiiij. diebus secundum remigium miraculose et preter naturam: quasi puer ad quem properabant: eos in tam breui spacio ducere poterat: uel dicit secundum Hieronymum: quod super diomedarios uenerunt: quod est animal velocissimum: quod tantum currit uno die: quantum equus in tribus: et dicitur a diomos quod est cursus et artem uirtus quasi uirtuosus in cursu: uenerunt autem hierosolymam propter tres rationes. Primo: quia magi tempus natiuitatis christi agnouerunt: sed locum ignorantes existimauerunt nouum regem natum in ciuitate regia perturum: que erat hierusalim. Secunda: ut ciuitas natiuitatis locum discere possent: cum ibi sapientes iudeorum residerent. Tertio: ut iudei in excusabiles essent: quod locum quidem nascere agnouerant: sed de tempore se nescios prendere potuissent. Unde magi iudeis ostenderunt xps: et iudei magis locum. Ex quo redarguit iudeorum negligentiam: dum scilicet libere prophete credunt: istis pluribus non acquiescunt. Illi inquirunt regem alienum: isti continentur proprium. Illi uenerunt e longinquo: isti manserunt e uicino. Uenerunt autem et quesierunt illum dicentes. Ubi est qui natus est etc. His uerbis: ut dicit Remigius in originali. Uerum regem: uerum hostem: et uerum deum confessi sunt. Uerum hostem cum dixerunt ubi est: quod natus est. Uerum regem cum addiderunt: rex iudeorum. Uerum deum cum concludunt: uenimus adorare eum: cum solus deus debeat adorari. Tertio: quod ab emulis formidatus. Timuit enim eum rex herodes et inimicus eiusdem magis nunciatoribus xpm: quia

re audiens herodes rex: turbatus est. Et hoc triplici de causa. Primo ne iudei suum regem natum reciperent: et se alienigenam expellerent. Fuit enim primus alienigena: qui iudeis dominatus est. Secundo ne a romanis culpam posset: si aliquis ibi rex uocaretur: que augustus non constitisset. Tertio: ut dicit gregorius: quod nimiam terrena altitudo perfundit: cum celestis aperit. Turbata est et omnis hierosolyma cum solo triplici de causa. Primo: quod impij nequeunt gaudere de aduentu iusti. Secundo: ut regi turbato adularum se turbatos ostendentes. Tertio: quod timuerunt: ne presente et ueturo rege adinuicem certantibus: ipsi in perturbacionibus inuoluerent. Tunc herodes principibus conuocatis: sciscitabat ab eis: ubi xps nasceretur. Et propheta michae in medium perferit: quod xps in bethleem sit nasciturus. Quod cum audisset: conuocatis magis didicit ab eis xps natum que appuit eis: eosque in bethleem ad requirendum puerum destinauit: et ut cum repositum sibi nunciaret rogauit: simulans se adorare uelle: que perdere cupiebat. Secundo ostendit: quod est deus immozitatus. Primo in noue creature productione: quod soli deo ptinet. Stella enim illa: que magis apparuit: fuit de nouo creata: que peracto suo officio in preciaere materia est reuera. Et hoc ut plurimum doctores tenent. Decem stella ab alijs differat in sex: quare tres differencias primas assignat fulgencius: et alie tres tangunt in glosa. Primo enim differat in situ: quod non erat localiter in firmamento celi: sed pedebat in aere: prima terre. Secundo in fulgore: quod ceteris erat splendidius. Nam sole meridie fulgente lucidissima appebat. Tertio in motu: non enim mouebatur motu circulari: sed pedebat magis motu progressiuo more uolaris: et cum staret quiescebat. Quarto in origine: que alie facte sunt in mundi principio: hec autem modo. Quinto in officio: que alie facte sunt: ut sint in signa et tempora: hec autem ut prebeat magis uiam. Sexto in duracione: que alie facte sunt perpetue: hec autem redit in materia placere officio suo completo. Secundo ostendit deus in secretorum et futurorum cognoscione: cognouit enim xps: quod herodes facturus erat: id est magos ad eum mittere uoluit. cognouit etiam quod se non adoraturus: sed occisurus cogitabat: id per aliam uiam redire precepit. Et nota: quod cum magi hierosolymam ingressi sunt: stelle ducatum miserunt propter tres rationes: ut dicit glosa. Primo: ut de loco natiuitatis christi quere cogere: ut sic de eius ortu. certiores redderent: tam per stelle apparitionem quam per prophetie reuelationes. Secundo: quia iuste queres humani auxilium: admiserunt diuinum. Tertio: quod sicut dicit apostolus prophetia fidelibus: signa infidelibus data sunt: id si gnus istis gentibus datus: iter iudeos fideles eis appere non debuit. Tunc autem de hierosolyma regressi fuissent: stella ascendebar eos: uel quod dum uenisset staret supra: ubi erat puer. Quia uidentes illi gaudere si sunt gaudio magno ualde. Tertio in magorum

adoratione. Nā intrantes domū inuenerūt puerum cum maria matre eius: et prociēdentes adorauerunt eum. In quo ostenditur verus deus: quia preceptum erat: vt nullus adoraretur: nisi solus deus: vt dicitur est. Eidem quoq; munera obtulerunt: videlicet aurū: thūs: et myrrham. obseruātes in hoc antiquū legis preceptū. Nō apparebis in cōspectu meo vacuū. Hec autē munera in spem obtulerunt: ppter quattuor rationes. Primo qz vt dicit bernard⁹ beate xgint aurū obtulerūt: ppter inopie subleuationē: thūs contra stabulū fetorē: myrrhā ad membrorū pueri consolidatōnē et vermū expulsiōnē. Secūdo: vt dicit augustinus: qm̄ aurū ad tributū. th⁹ ad sacrificiū: myrrhā ad sepulcras ptinet. Per hec intimāntes: qm̄ in xpo offerri sunt regā potestātē: diuinā maiestātē: et hūanā mortalitatem. Et hec est cōs ratio doctorum. Tertio vt dicit maxim⁹: qm̄ in auro ostēdit captiuitatis nosrē et redēptio p̄ctosa: in thure demonū superstitio cessatura: et futurus vere religionis cult⁹ aperit: in myrrhā xpo: qua exanimata solēt corpora cōseruari: pfiguraf carnis nre reparatio et resurrectio mortuorū. Et hec oia p xpm̄ futura erant. Quarto: vt dicit Gregori⁹: et est ratio moralis: vt ex hoc significet: qd xpo offerre debemus. Auro nāq; sapiētia designat: salomō ar̄ testāre: q̄ ait. Thesaur⁹ desiderabilis req̄scent in ore sapiētis: Thure autē: qd deo ipēdit: virt⁹ orationis et p̄ximif: psalmista attestante: q̄ ait. Dirigat oratio mea sicut incensum in cōspectu tuo. Per myrrhā xpo carnis mortificatio figuratur. vñ et sancta ecclia de suis operarijs vsq; ad mortē. p deo certatib⁹ dicit. Manus mee distillauerūt myrrhā. Nato q̄ regi aurū offerim⁹: si in conspectu illius claritate supne sapientie resplendemus. Thūs offerimus: si cogitationes carnis per scā orationū studia in ara cordis incēdimus. myrrhā offerim⁹: si carnis vitia p abstinētiā mortificam⁹: hec gregori⁹. Tertio ostēdit: qd est homo tēporalis. Primo: qz vt homo voluit nasci et educari: ideo inuenerūt puerum cum maria matre eius. Secūdo: qz vt timens mortem voluit occultari: quā naturaliter homines fugiunt. Ideo cū sicut deus presciuisset: qd herodes eum querebat occidere: vt homo verus voluit in egyptū auferre. Tertio: quia amans societatem voluit a coetaneis sociari: homo em̄ naturaliter diligit societates: cum sit animal sociale: vt dicit philosophus: et maxime appetit consortiū coetaneorum. Ideo christus voluit a pueris innocētibus et coetaneis associari: cuius fides preconū non loquēdo: sed moriendo confessi sunt: et flores martyriū extiterūt: vt dicit augustinus. et celebratur dies epiphantie ab ecclia. viij. idus ianuarij: quo die iudē magi xpm̄ adorasse creduntur.

De sanctis Baspar Balthasar et Melchior: magis. Cap. xlvij.

Baspar: balthasar: et melchior fuerūt illi tres magi: et reges sanctissimi: qui ad christū adorādum stella duce ab oriente venerūt. Hi de regione perfidis orientis: que est india superior: p̄ uincia sabba dicuntur extitisse: horum nomina hebraice dicuntur. Apellius. Amertus. Damascus. Brece autem Balthasar. Balthasar. Sarachin. Latine autem nominantur: vt dicitur est. Fertur quoq; cum ad christum venerūt: Baspar fuisse annorum sexaginta. Balthasar quadraginta: et Melchior viginti: et ita cōmuniter plinguntur. Hi sapientissimi philosophi et astronomi sciētie periti: successores balaam ar̄toli fuerunt: et ad visionem stelle venerūt ex illa prophētia. Orietur stella ex iacob etc. Nam vt ponit Euzysostomus. Quidam secretorum inspectores elegerunt de seipsis duodecim: et si quis moriebatur: filius eius substituebatur. Hi per singulos annos post menses ascendebāt super montes ex celsum: qui dicitur victorialis: et tribus diebus sibi morantes se lauabant: deū orantes: vt stella a balaam eorum patre predicta ostenderet. Et sic successore: terni et teruti omnes duodecim faciebant. Dum autē isti tres reges in nocte natiuitatis dñi ibidem reperti essent: stella de nouo creata eis apparuit: et vt dicitur est illis natus regem indeorū indicauit: eosq; ad eū adorandū inuitauit. Qui iussa fideliter peragētes: paliam ad montē in somnis ab angelo: reuersi sunt in regionem suā. Nam veniētes tarsum cū nauibus tarsensium transiretarūt. Et quā omni relicta gentilitate: exinde fideles extitissent: tamē baptisimū nō susceperūt: donec dispersis apostolis ad p̄dicandū a sancto Thoma ap̄lo: q̄ apud india p̄dicauit: baptizati sunt: et in fide xpi confirmati: eiusdē in p̄dicatione coadutores fuerūt. Qui et in eadē regione in pace quiescerūt. Quorū corpora inde trāsflata: cōstantinus magnus impator cōstantinopolim deportari fecit. Et deinde p̄cessu tēpis a sancto Eustorgio ep̄o mediolanū trāsflata sunt: vt in eius vita dicec. iij. idus aprilis. Nunc autē requiescūt apud coloniā istuc de mediolano delata.

De sancto Melantio ep̄o. Cap. lxiij.

Melantius episcopus rodonē. venetensī perecia villa: que dicitur plantio or̄ūdus: claruit tēpore clodouē regis et anastasiū impatore. Qui inter cetera virtutū eius insignia. maxima viguit potentia aduersus demones de obsessis hoīb⁹ expellēdos. Hic quidā fratri: quē malignus inuaserat